

Съобщение за пресата Люксембург, 24 юни 2021 г.

Помощта на ЕС за млекопроизводителите след наложената руска забрана за внос не е насочена достатъчно добре

Европейският съюз предприе широкообхватни мерки за подпомагане на земеделските стопани по време на смущенията на пазара на мляко в периода 2014—2016 г. ЕС реагира бързо по отношение на забраната на Русия за внос на млечни продукти. Според доклад на Европейската сметна палата (ЕСП) обаче действителните нужди на производителите са били недооценени, а предоставената помощ не е била достатъчно добре насочена. ЕС положи усилия да използва опита, придобит по време на смущенията на пазара в периода 2014—2016 г., за да подобри управлението на потенциални бъдещи кризи в млечния сектор.

В годините след 2010 г. земеделските стопани в някои държави — членки на ЕС, са увеличили значително производството си на мляко, като са се възползвали от по-високите цени, достигащи най-високата си стойност в началото на 2014 г. През август 2014 г. в период, когато износьт на ЕС за Китай беше започнал да спада, Руската федерация забрани млечните продукти от държавите членки в отговор на санкциите на ЕС във връзка с кризата в Украйна. Всички тези фактори доведоха до дисбаланс между търсенето и предлагането в целия сектор до средата на 2016 г. Общата селскостопанска политика (ОСП) на ЕС предвижда механизми за смекчаване на подобни ситуации, включително преки плащания за стабилизиране на доходите на земеделските стопани, мерки за пазарна интервенция, известни като „защитна мрежа“, за подпомагане на цените чрез временно премахване на излишъците и извънредни мерки за противодействие на смущенията на пазара.

„Млекопроизводството съставлява значителна част от селскостопанския сектор на ЕС и Европейската комисия, заедно с държавите членки, предприе определени действия за подпомагане на доходите на земеделските стопани по време на смущенията на пазара в периода 2014—2016 г.“, заяви Николаос Милионис, членът на Европейската сметна палата, който отговаря за изготвянето на доклада. *„Но в бъдеще Комисията трябва да*

Настоящото съобщение за пресата има за цел да представи основните послания на специалния доклад, приет от Европейската сметна палата. Пълният текст на доклада е публикуван на eca.europa.eu.

ECA Press

12, rue Alcide De Gasperi – L-1615 Luxembourg

E: press@eca.europa.eu @EUAuditors eca.europa.eu

бъде по-добре подготвена, за да реагира по-ефективно на потенциални кризи в сектора.“

Одиторите достигнаха до заключението, че Европейската комисия е реагирала бързо на руската забрана. След като направи оценка на обема на неосъществения износ на масло, сирене и други млечни продукти, тя предостави — още в края на 2014 г. — първи пакет от извънредна финансова подкрепа за земеделските стопани в балтийските държави и Финландия, които представляваха най-засегнатите държави. Одиторите обаче отбелязват също, че на Комисията е отнело повече време, за да се справи с свързаните с този проблем нарушения на пазара. Комисията е предоставила подкрепа от около 390 млн. евро от ЕС за доброволно намаляване на производството на земеделците от целия ЕС. В отговор на исторически ниските цени обаче много земеделски стопани вече са били намалили производството си на мляко преди прилагането на тези мерки за помощ.

Въпреки стабилизиращия ефект на преките плащания, чийто дял в доходите на млекопроизводителите достига около 35 % през 2015 г. и 2016 г., млекопроизводителите могат да се сблъскат с проблеми с паричните потоци след внезапен спад на цените. Комисията се опита да разгледа този въпрос, но не направи оценка на мащаба на затрудненията с паричните потоци на млекодобивните стопанства. ЕСП установи, че на практика не действителните нужди, а размерът на наличните ресурси е изиграл основна роля за разпределянето на бюджета. Държавите членки са подкрепили извънредни мерки, които са били лесни за прилагане, и са избрали широко разпределение на средствата, без да има значимо целево насочване на помощта.

За да финансира своите извънредни мерки за периода 2014—2016 г., Комисията е обмисляла да прибегне до своя „резерв за кризи в сектора на селското стопанство“. В крайна сметка този резерв не е използван. С цел да бъде подготвена за бъдещи кризи, като например тези, които могат да бъдат причинени от пандемия, Комисията се опита да използва извлечените поуки. По-специално за ОСП за периода 2021—2027 г. Комисията предложи да се засили ролята и потенциалното въздействие на резерва за кризи чрез по-гъвкавото му използване. Според одиторите, обаче, тя не е оценила по подходящ начин въздействието на договореностите, постигнати от държавите членки, въпреки че това би могло да спомогне значително за повишаване на подготвеността за евентуални бъдещи смущения на пазара.

Обща информация

Секторът на кравето мляко е вторият селскостопански сектор на ЕС с най-висока стойност (59,3 млрд. евро през 2019 г.), като представлява около 14 % от общата селскостопанска продукция. Сред основните страни производители на мляко са Германия, Франция, Нидерландия, Полша, Италия и Ирландия. От 1984 г. до 2015 г. ЕС е прилагал система с квоти за мляко, която е имала за цел да се ограничи общото производство на мляко в ЕС. От 2009 г. насам общите квоти на държавите членки постепенно са се увеличили до преустановяването на системата през 2015 г.

През 2019 г. ЕСП докладва относно използването на [извънредни мерки за стабилизиране на доходите на земеделските стопани в сектора на плодовете и зеленчуците](#). Акцентът в настоящия доклад е върху производителите на мляко в ЕС.

Специален доклад № 11/2021 „Извънредно подпомагане за производителите на мляко в ЕС през периода 2014—2016 г. Потенциал за подобряване на бъдещата ефективност“ е публикуван на уебсайта на ЕСП (www.eca.europa.eu) на 23 официални езика на ЕС.

Сметната палата представя своите специални доклади пред Европейския парламент и Съвета на ЕС, както и пред други заинтересовани страни, като националните парламенти, бизнеса и представители на гражданското общество. По-голямата част от препоръките, отправени от ЕСП в нейните доклади, се изпълняват.

Лице за контакт в пресслужбата

Пресслужба на ЕСП: press@eca.europa.eu

- Vincent Bourgeois: vincent.bourgeois@eca.europa.eu - Тел.: (+352) 691 551 502
- Claudia Spiti - claudia.spiti@eca.europa.eu - Тел.: (+352) 691 553 547